

[Erik Larsen]

Venstre er af den opfattelse, at der aldrig må være tvivl om, hvem der har ansvaret for beslutningerne i det repræsentative demokrati. Hvis Fremskridtspartiets forslag vedtages, skulle ansvaret vel retteligt i nogle tilfælde placeres hos et lille mindretal af den danske befolkning, som netop har krævet en vejledende folkeafstemning, og det finder vi ikke rimeligt. De folkevalgte bør træffe beslutningerne og tage ansvaret for dem; det tror jeg også at de fleste vælgere i virkeligheden støtter, og at det mange gange er det, man egentlig helst vil have.

Så vil Fremskridtspartiet måske sige, at deres forslag handler om vejledende folkeafstemninger. Jeg tror, at tilliden til politikerne vil lide stor skade, hvis man ikke respekterer resultaterne af vejledende folkeafstemninger, og derfor finder jeg, at når vi taler om afstemninger på landsplan, bør de ikke være vejledende. Det vil under alle omstændigheder skabe en for stor kløft mellem vælgerne og politikerne, hvis de vejledende afstemninger ikke følges.

Venstre finder som nævnt, at grundloven giver de rigtige muligheder, og vi kan så stille det spørgsmål, om Folketinget i tilstrækkelig grad bruger disse muligheder. Men når der afholdes folkeafstemninger, bør de efter vores opfattelse altid være bindende.

Som det måske tydeligt er fremgået, kan Venstre ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Birgitte Husmark (SF):

Som det allerede er nævnt, er dette beslutningsforslag fra Fremskridtspartiet næsten identisk med det forslag, som blev fremsat den 22. oktober 1991 og blev behandlet i Folketinget forrige år. Der er dog den forskel, at man nu har hævet det krævede antal af underskrifter for at kunne afholde landsdækkende, vejledende folkeafstemninger fra 20.000 til 50.000, og man har også udeladt spørgsmålet om regionale folkeafstemninger.

For SF's vedkommende vil jeg godt sige, at vi er meget indstillet på at styrke demokratiet på alle måder. Vi ønsker virkelig at styrke folkestyret, og vi har været med til at foreslå, at man på lokalt plan fik bedre muligheder for at lave folkeafstemninger, bl.a. når der kan blive tale om lukning af skoler. Her synes vi virkelig, at lokalsamfundet skal have mulighed for at udtale sig, men det er jo ikke det, dette beslutningsforslag handler om.

Forslaget handler om vejledende, landsdækkende folkeafstemninger på vælgerinitiativ, og for os at se er konsekvensen, at man kan sætte et hvilket som helst emne til afstemning. Forslaget sætter ingen grænser for, hvad der kan sendes til folkeafstemning, det vil sige, at et forslag om skattenedsættelse kan blive genstand for folkeafstemning, uden at man samtidig har en ansvarlig drøftelse af, hvilke konsekvenser det vil indebære. Vi mener ikke, det er en ansvarlig måde at styrke folkestyret på.

En anden mulighed er, at man kan sætte spørgsmål om mindretalsgruppers forhold til afstemning, selv om det ikke er nævnt direkte i beslutningsforslaget. Forslaget indeholder som sagt ingen begrænsninger, og vi ved, at efter påskeferien skal Folketinget behandle lovforslag nr. L 253 fra Fremskridtspartiet. Dette forslag går ud på, at der skal holdes vejledende folkeafstemninger om Danmarks udlændinge- og flygtningepolitik, altså lige præcis en konsekvens af beslutningsforslaget, som vi bestemt vender os imod.

Beslutningsforslaget indebærer også nogle praktiske problemer. Forslagsstillerne understreger selv i bemærkningerne:

»... at vælgerne selv – og uden mindste form for censur fra politikere eller forvaltning – udformer afstemningstemaet . . .«.

Men forslagsstillerne kan måske ane enkelte vanskeligheder ved dette punkt, da der også står, at man er rede til at drøfte spørgsmålet nærmere under udvalgsbehandlingen. Og problemet er jo lige præcis: Hvordan skal afstemningstemaet formuleres af en gruppe vælgere?

Endelig vil jeg sige, at det er vigtigt for SF, at afstemningsresultater på landsplan er bindende. Ligesom Venstres ordfører mener vi, at vejledende afstemninger på landsplan kan indebære et stort problem, fordi et flertal kan tilkendegive en mening, som muligvis er imod et givet partis politik. Partiet står så i det dilemma, om man skal følge den vejledende afstemning eller følge sin egen opfattelse, vel vidende at dets egne vælgere har stemt i overensstemmelse med partiets mening. Derfor er vejledende folkeafstemninger på landsplan en meget problematisk sag, og derfor synes jeg nok, at vi skal overveje, om vi overhovedet skal fortsætte med at have vejledende folkeafstemninger eller tage konsekvensen og nøjes med bindende folkeafstemninger på landsplan.